

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa de vitiis

Wilhelm <Lyon, Prior>

[Basel], nicht nach 1475

Incipit summa viciorum seu tractatus moralis edita a fratre wilhelmo
episcopo lugdunensis

[urn:nbn:de:bsz:31-308070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-308070)

Incipt summa vicioꝝ seu tractatus moralis edita a fra-
tre wilhelmo ep̄o lugdunens̄. ordinis fr̄m p̄dicatoꝝ

Oportet de singul' vicijs cum optunitas se of-
fert. incipiem⁹ a vicio gulae et q̄ loc⁹ se of-
fert ⁊ p̄ hoc q̄ dicit glo. sup̄ Mat̄h. iij.
In pugna xp̄i p̄us cōtra gulā agit⁹ q̄ nisi hoc
p̄us refrenet frustra cōtra alia vicia labore⁹
Et alia glo. dicit ibi q̄ dya⁹ vici⁹ de gula nō tēptat d̄ libi-
dine. an̄ omia tñ oñdem⁹ doctrinā vitōꝝ putilē eē p̄ hoc q̄
vicia sūmo studio ⁊ sūma diligēcia sūt vitāda vitari aut nō
p̄nt nisi agnoscant⁹. Triplici aut rōne pōt oñdi vicia sūma
diligēcia esse vitāda scz q̄ demōib⁹ valde placēt deo sūme
displicēt. hoi vō sūme nocēt. Ad vald placeāt vicia demōi-
b⁹ oñdit⁹ ex assiduitate tēptadi. de q̄ dicit ḡg. assidua tēp-
tatōe dya⁹ tēptat vt saltē tedio vincat. Tēptatō vō dyabli
ad h̄ est imediate vt in maluz culpe hoiez impellat. vñ ḡg.
de illo n̄l se fecisse estimat euz aīas non sauciat. Ad aut de⁹
sūme odiat p̄t̄m oñdit⁹ triplici rōne. p̄mo ex h̄ q̄ illud q̄
maxie videt⁹ odire scz dya⁹ non odit nisi rōne p̄t̄i ⁊ eum
amaret si p̄t̄m nō eſſet tanq̄ creaturaz suaz. Vñ sap. xj. n̄l
odisti eoz que fecisti q̄ intelligēduz est nisi p̄pter p̄t̄m ad-
iūctum q̄ ip̄e non fecit. Vnde cum illud p̄pter qd aliq̄ est
tale. Sili magis tale cōstat viciuz esse magis exosuz deo q̄
dyabolu. Secdo pōt idem oñdi p̄ hoc q̄ deus non habet ita
bonuz amicum in celo nec in terra qm̄ non haberet odio ad
mortem si inueniret p̄t̄m mortale in eo. vnde licet petr⁹
ardencius amas⁹ xp̄m qm̄ ceteri apli tamen xp̄us eum dam-
nas⁹ si decessis⁹ in p̄t̄o trine negatōis. bene ostendet de⁹
q̄t̄um odiat p̄t̄m qm̄do filios suos quos tantuz dilexit q̄
p̄ illis mori voluit in ignem inextingūbilez piciet quia in-
ueniet in eis p̄t̄m mortale. Tertō pōt ostendi idem p̄ hoc
q̄ deus filium suum crucifigi voluit vt cum eo peccatum
crucifigeretur. Vnde augustin⁹ super illud ad colloc. ij.

12
ubi loq̄t̄ de cyroꝝ pho. innocēs occidit̄ ⁊ p̄t̄m crucifiḡit̄
et d̄s p̄r̄ dic̄ de filio suo. ysa. liij. p̄p̄t̄ sc̄el̄ p̄o. m. p̄cul. eū
Si q̄s dic̄t̄ se t̄m̄ odire aliquēz q̄ v̄llz euz cū p̄p̄o filio gla
dio vno trāsuērballe vel cū p̄p̄a m̄re satis videret̄ q̄ h̄ret̄ eū
odio sic x̄p̄s odit̄ p̄t̄m voluit em̄z vno gladio illd̄ secuz
trāsuērbari aiaz etiā m̄ris sue voluit eū p̄t̄o eod̄ gladio trā
suērbari. vñ lu. ij. dic̄ h̄m̄eō ad bt̄āz v̄ginē Et tuā ip̄iꝝ a. p̄
trāsi. gla. p̄n̄sibit̄ inq̄m̄ p̄ sp̄all̄c̄z. q̄d̄ aut̄ p̄t̄m̄ sūme no
ceat h̄oī p̄t̄ oñdi m̄lt̄is rōibz. p̄o p̄ h̄ q̄ n̄l p̄t̄ h̄oī nocē nisi
p̄ p̄t̄m̄ vñ solū caueat h̄o sibi ab isto hoste ⁊ nō sūt tim̄di
ei alij hostes nec dyaꝝ nec h̄o malꝝ nec ifirmitas nec mors
nec alia adūlitas p̄t̄ ei nocē si a p̄t̄o cauit̄ sibi Ad h̄ p̄t̄
nēt̄ h̄ testiōia scripture q̄ sequūt̄ ḡḡ. n̄llā nocēb̄ adūlitas
si n̄llā d̄net̄ iniquitas Et illd̄ ec̄c̄s viij. qui custo. mā. nō ex
piet̄ q̄ q̄m̄ mali. n̄l em̄ erit̄ ei malū vel nociuū. ysa. iij. dic̄te
iusto qz b̄n̄ r̄c̄ Et ad ro. viij. sc̄im̄ q̄m̄ diligē. d̄m̄ oīa coop
ant̄ in b̄o Ad pl̄ nō p̄t̄ nocē dyaꝝ vel p̄secutor̄ iusto nisi
qz fab̄cabit̄ ei coronā et̄naz **De** iocūduz d̄i iudiciū qz ille
sup̄b̄ malleator̄ nesciēs eis corōas fab̄cat̄ p̄petuas oēs im
pugnādo ⁊ oibz succūbēdo Et d̄s sup̄ d̄orsū me. fab̄. p̄t̄o.
fab̄cauer̄t̄ inq̄ corōas p̄petuas **S**ed̄o p̄t̄ oñdi q̄tuz noceat
h̄oī p̄t̄m̄ p̄ h̄ q̄ n̄l est h̄oī ad̄o salubre q̄d̄ p̄t̄m̄ nō reddat
ei noxiū. ip̄az vitā d̄icit̄ p̄t̄m̄ h̄oī in mortē ⁊ ip̄az salutē in
d̄anatoz sic p̄z in sac̄ro al. q̄d̄ q̄ indig. ac. iudi. si. mā. ⁊ bi.
idest d̄anatoz p̄t̄m̄ illū q̄ nō solū est benignꝝ ⁊ māsuētꝝ s̄
ip̄a benignitas ⁊ māsuētudo nob̄ q̄i furibūdū reddit. d̄d̄ d̄ne
ne in fu. r̄c̄. furoz eiꝝ vid̄bit̄ q̄n̄ filios suos q̄s in ignē pi
ciet̄ nec inde ex̄thet̄ eos **T**ert̄o p̄t̄ oñdi q̄tuz noceat p̄t̄m̄
h̄oī qz meliori p̄t̄i h̄oīs nocē sez aie. vñ ec̄c̄i. xxi. d̄ct̄es illius
d̄ct̄es leomis ineficiēs aiaz h̄oīm. nec soluz aie nocēt̄ ymo
et̄iaz corpi **V**nde sequit̄ quasi rūph̄a bis acuta om̄is in
quitas bis acuta dic̄t̄ quia interficit̄ aiam et̄ corpus **S**e
quit̄ plage illiꝝ non est sanitas **I**ntellige post̄ vitam̄ istaz
in q̄ inuit̄ q̄ nō paz noceat p̄t̄m̄ tā corpi q̄m̄ anime **A**d

vlti^o pētū oīa bona aufert hōi et fere oīa mala infert. pmo
 aufert dñm sedo regnū eēnuz. tercio frmit atez ecclie. vñ ecclī
 xiiij. q̄ dñicatō hōis scī ad canez. q̄rto bona ecclie. dau d pti
 cept ego sū oīm tī. te. q̄nto bona ppa **A**mb. qui caritatez
 nō hēt emē bonū amittit q̄ hēt. sexto aufert hōi scīpm 7 h
 duobz mōis. pmo qz in hūitute dyabli trāsit. sedo qz meli^o
 eēt ei q̄ nat^o nō fuissz si sic pseuerauit. vñ cū aī pētū qd
 daz pēiosū ellz p pētū trāsit ad statū in q̄ min^o eligenduz
 est esse qm nō eē ptz qz pl^o nocz hōi qm si oīno auferret ei
 esse fere etiā oīa mala infert pētū sic maifestuz erit cū de
 singul^o pētis aget. **S**z h ad pns sufficiat oñdere q̄ vita vi
 cioz est aspa 7 molesta etiāz in pñti. oñdem^o aut h triplē
Primo p iusticiā dei q̄ nō limit de dec^o culpe esse in hōie ab
 sqz deore vidiēte. sic aug. dicit. vñ idēz aug. iussit de^o et
 vñ est vt sua pēa mor diat^o sit aīm^o mlte molestie sequūt^o
 odiū vel iram vel vnū de alijs vicijis. vñ iere. ij. scito 7 iude
 qz malū 7 amazz est dereliq̄sse te dñm deuz tuū. admīn^o se
 quūt^o h pna de pētō sez remozio dscie **S**edo pōt oñdi idē
 p h q̄ op^o vicij est in extrémis. sic op^o vtutis est in medie
 tate. natura vō in medietate dlectat^o in extrémis vō cōtri
 stat^o. vñ dau d iusticie dñi rēe leti. cor. **T**ertō oñdit^o idē
 p h q̄ vicijū inaturalē est h vt^o est fm naturā. vñ bern. nullū
 vicijū naturale ē. omis vō vt^o hōi natural^o est. deinde sub
 iūgit. vt^o qm res nature est cū vit in aīm aliqñ nō vit si
 ne labore h vit in locū suū 7 fidelitē sedz et bñ cū ea ouenit
 natura **V**ita ḡ vitōz aspa est. vita vō vtutū est suauis. h
 sic diē iero. insuauē 7 aspaz fecit nob viam vtutuz lōga cō
 suetudo peccādi **E**t hēt hile in lūie solis q̄ est delectabile ocu
 lis videre solez tristat tñ lux sol oclōs tenebris assuetos
Pētū ḡ demōibz placz deo sūme displicz et hōi sūme nocz
 sic oñsuz est. abhoiablēz etiā reddat hōiez 7 deo 7 āgelis et
 hōibz. vñ dō **C**orrupti sūt 7 abho. fa. sūt in iūq. su. sūma ḡ
 diligēciaē vitādū si vniūsi demōēs 7 mali hōies 7 bestie et
 oēs alie cātūe q̄ possēt hōi nocē eēnt sūl^o dggate ex vna pte

7
x
magis timendus est vnus peccatum mortale quam omnia illa Ad hoc autem quod nos deam? ita fugere peccatum pertinet quod legitur Ecce xxi. quasi a facie colubri fuge peccatum Et illud Seneca cum hominibus pacem habeat cum vicinis bellum. et item vitia sine modo et sine ordine persequenda sunt quia modum et ordinem non habent.

Incipit tractatus de vicio gulae.
De ordine dicemus de vicio gulae Primo dicemus de hiis quae faciunt ad detestatos huius vicii Secundo de speciebus eius Tertio de satellitibus quibus vitium vitium istud Quarto de remediis contra hoc vitium
Ad detestatos gulae faciunt. xiiii. Prima pars.

Quatuordecim autem sunt quae faciunt ad detestatos huius vicii Primum est hoc quod natura dissuadet nobis illud. vnde legitur in scientia naturali quod inter animalia magnorum corporum nullus dedit natura tantum primum os secundum corporis quantitate sic homini quod sine dubio factum est ad emendationem temperantiae et detestatos gulositatis. Secundum est hoc quod vitium istud est reges demonum vnde matth. xii. Cum immundus spiritus exiit ab homine ambulat per loca arida et re. et non inuenit requiem. vnde legio demonum dixit domino ut legitur matth. viii. Si eicis nos hic mitte nos in gregem porcorum quod dominus promisit eis postquam enim aliquis quasi porcum vicio gulae subditus demonum hirculū est. Vnde dicitur glo. nisi quis more porci vixerit dyabolo partem in eo non accipit Tercium est multiplex iniuria proximi quae sequitur ex vicio isto Triplicem autem iniuriam proximi quae sequitur ex vicio isto ponemus ad primum Prima est proximi corruptio. vnde in psalmo Sepulchrum patens est guttur eorum ad terram homo qui se inebriat vespere os fetidum habet sequenti mane ad modum sepulchri Sed ad corruptos mali exempli possunt referre malo enim exorunt corrupti gulosi proximos suos Ad quod pertinet quod legitur ad rom. xii. Si propter cibum tuum frater tuus contristatur. iam non secundum caritatem ambulas. noli cibo tuo illum perdere pro quo christus mortuus est. Et in epistola Iude. ii. de gulosis dicitur. Non sunt in epulis suis